

Lausunto Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta, Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo, asianumero VÄYLÄ/907/10.02.02/2022

Kaupunkikehityslautakunta 28.02.2023 § 33
907/10.02.02/2022

Valmistelijat

Asemakaavapäällikkö Virpi Elovaara, virpi.elovaara@salo.fi, p. 044 778 5114, paikkatietosuunnittelija Markus Kukkonen, markus.kukkonen@salo.fi, lakimiesharjoittelija Seera Haapanen, seera.haapanen@salo.fi, kaupunginlakimies Antti Mäkelä, antti.makela@salo.fi

Asiaan liittyvä aineisto

Väylävirasto on laatinut ratelain (110/2007) mukaisen Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelman - Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo. Yleissuunnitelma oli nähtävillä 8.11.2022-8.12.2022. Yleissuunnitelma laitettiin uudelleen nähtäville ajalle 12.12.2022-12.01.2023, koska aikaisemmin kuulutus oli julkaistu väyläviraston kuulutussivustolla vain suomen kielellä. Suunnitelma-aineisto löytyy hankkeen verkkosivuilta: <https://vayla.fi/kaikki-hankkeet/espoo-salo-oikorata>

Lausuntopyyntö

Väylävirasto pyytää

- Salon kaupungin lausuntoa Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta - Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo.
- tarkistamaan, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtäville asetettavaan suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisehdotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat.
- Lisäksi pyydetään toimittamaan sähköisesti ne yleissuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset kaavat, jotka eivät ole nähtävillä olevassa suunnitelma-aineistossa. Kaavat kaavamääräyksineen tulee toimittaa jokaisesta kaavasta erikseen, pelkkä kaavayhdistelmä ei ole riittävä.
- Lisäksi pyydetään kaupunkia antamaan vastineensa suunnitelmasta sen nähtävilläoloaikana tehtyihin muistutuksiin.

Väylävirasto pyytää, että kunta lausunnossaan ilmoittaa:

- Toteuttaako laadittu suunnitelma alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista kunnan alueella.
- Kunnan lausunnonannon ajankohtaa vastaava kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen osalta
- Ovatko asema- ja ranta-asemakaavat yhdenmukaisia yleissuunnitelman kanssa. Mikäli asema- ja ranta-asemakaavat eivät ole yhdenmukaisia, puoltaako kunta yleissuunnitelman hyväksymistä vastoin voimassa olevaa asema- ja ranta-asemakaavaa.
- Vastaako yleissuunnitelmassa esitetyt tie-, katu- ja kevyenliikenteen järjestelyt yleiskaavoissa esitettyjä yhteyksien periaatteita.
- Onko kunnalla huomauttamista yleissuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, tunneleihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin.
- Onko kunnalla huomauttamista yleissuunnitelmaan sisältyviin liikennepaikkojen (asemien) suunnitelmiin.
- Onko kunnalla nähtävillä olevasta yleissuunnitelmasta muuta lausuttavaa.

Yleissuunnitelman pääasiallinen sisältö:

Yleissuunnitelman lähtökohtana on vuonna 2010 valmistuneeseen alustavaan yleissuunnitelmaan (AYS) perustuva maakuntakaavojen mukainen maastokäytävä sekä vuonna 2010 valmistunut Espoo-Salo -oikoradan YVA ja Helsinki–Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA, 2021. Yleissuunnitelma on laadittu Ratalain 12 §:n mukaisesti. Siinä on esitetty selvitys rautatien rakentamisen ja rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistö- ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitetty mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Suunnitteluperiaatteet

Raidegeometrian suunnittelun lähtökohdat ja raja-arvot määräytyvät tavoitenopeustasoista. Tavoitenopeus Espoosta Lempolan asemalle on 200 km/h ja Lempolan aseman jälkeen lähes Saloon saakka 300 km/h. Salon ratapihaan liitytään nopeudella 120 km/h. Rata on suunniteltu koko pituudeltaan kaksiraiteisena sekaliikenteen ratana.

Suunnitteluvälin kaavatilanne

Salon kaupunki on toimittanut ja tarkistanut, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtävillä asetettuun suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisehdotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat. Suunnitelmassa mainittu Sammalon kylän rantakaava on mainittu, mutta tosiasiasa vahvistettu vasta 21.7.1997, eikä 30.11.1994. Pohjois-Sammalon rantakaava on mainittu, mutta sekin tosiasiasa vahvistettu vasta 19.6.1984, eikä 1.5.1983.

Lausunto

Salon kaupunki puoltaa Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnitelman hyväksymistä. Suunnitelma toteuttaa sekä valtakunnallisen että alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista Salon kaupungin alueella.

Maakunnan kehittämistavoitteiden ja valtakunnallisten liikennetavoitteiden pohjalta Varsinais-Suomen liikennejärjestelmän yleiseksi kehittämistavoitteiksi on määritetty kestävyys ja vähäpäästöisyys, kilpailukykyisyys ja vetovoimaisuus sekä turvallisuus ja terveellisyys.

Kestävyyden ja vähäpäästöisyyden osalta on tavoitteena parantaa joukkoliikennettä Turun ja seutukeskusten välillä sekä Helsingin ja Tampereen suuntiin. Oikoradan yleissuunnitelma toteuttaa tätä tavoitetta Salon osalta. Kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuden suhteen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tavoitellaan taajamajunaliikenteen kehittämistä ja työmatkoihin käytettävän joukkoliikenteen nopeuttamista. Naapurimaakuntiin halutaan nopeampia ja tehokkaampia yhteyksiä myös tavaraliikenteen osalta. Oikoradan yleissuunnitelma toteuttaa tätäkin tavoitetta Salon osalta. Turvallisuuden ja terveellisyyden osalta ei junaliikenteestä ole mainintaa.

Kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen osalta on yleissuunnitelmassa esitetyn taulukon mukainen.

Asema- ja ranta-asemakaavojen osalta voidaan todeta, että kunta puoltaa yleissuunnitelman hyväksymistä vastoin voimassa olevaa asema- ja ranta-asemakaavaa. Tarvittavat asemakaavamuutokset tehdään

ratasuunnitelman edellyttämällä tavalla. Kahden rantakaavan osalta on korjattava niiden hyväksymispäivämäärät (esitetty yllä).

Kaupungilla ei ole huomautettavaa yleissuunnitelmassa esitettyihin tie-, katu- ja kevyenliikenteen järjestelyihin. Ne noudattavat yleiskaavoissa esitettyjä yhteyksien periaatteita.

Uusi rautatieyhteys risteää useassa kohdassa olemassa olevan tie- ja katuverkon kanssa. Radan katkaisemat maantiet, yksityistiet ja kadut korvataan uusilla vastaavilla yhteyksillä, jotka sijaitsevat tavallisesti nykyisen yhteyden läheisyydessä. Joissain tapauksissa syntyy tarve kokonaan uudelle tie- tai katuyllytydelle uudessa paikassa. Kaikki maantiet, kadut ja yksityistiet risteävät Espoo-Salo -oikoradan kanssa eri tasossa. Yhteydet tarkentuvat ratasuunnitteluvaiheessa

Kaupungilla ei ole huomautettavaa yleissuunnitelmassa esitettyihin siltoihin, tunneleihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin.

Tunneleiden ja pitkien siltojen takia radan estevaikutus vähenee, kun tieyhteyksiä sekä luontoreittejä voidaan jättää nykyiseen sijaintiin.

Oikoradan yleissuunnitelmassa on esitetty uudet ja muuttuvat tiejärjestelyt sekä vaikutusten arviointi ja toimenpiteet, joilla vaikutuksia voidaan vähentää ja poistaa.

Yleissuunnitelma tarkentaa maakuntakaavassa osoitettua ratalinjaa ja varautuu maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisperiaatemerkinnän mukaisesti asemapaikkoihin Muurlassa ja Suomusjärvellä. Salon Kaupungilla ei ole huomauttamista yleissuunnitelmaan sisältyviin liikennepaikkojen (asemien) suunnitelmiin.

Yleissuunnitelman ympäristövaikutusten arvioinnissa on tunnistettu ratalinjauksen vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan, keskittyen maakunnallisiin ja valtakunnallisiin tavoitteisiin, mutta yleispiirteisesti huomioiden myös kulttuuriympäristön paikallisia arvoja.

Kaupungilla ei ole muuta lausuttavaa yleissuunnitelmasta ja siinä esitetyistä ratkaisuksista. Salon kaupunki puoltaa Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelman hyväksymistä.

Osana Salon kaupungin lausuntoa rakennus- ja ympäristölautakunta käsittelee kokouksessaan 8.3.2023 ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon Espoo- Salo -oikoradan yleissuunnitelmasta.

Liite

Kaupungin vastine suunnitelmasta sen nähtävilläoloaikana tehtyihin muistutuksiin.

Esittelijä	Vs. Kaupunkikehitysjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunkikehityslautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se esittää yllä olevan lausunnon Salon kaupungin lausuntona Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta - Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo.
Päätös	Jerina Wallius ehdotti Simo Vesan ja Aune Heleniuksen kannattamana seuraavaa: ”Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Salon kaupunki ei voi hyväksyä Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmaa vastoin Salon kaupungin voimassa olevia asema- ja rantakaavoja. Lautakunta toteaa myös, että suurnopeusradan suunnittelu välille Lempola-Salo tuntuu erikoiselta näin pienelle välille ja pyytääkin väylävirastoa ottamaan päätöksen teossaan huomioon EU:n tilintarkastustuomioistuimen raportin suurnopeista radoista.”

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat jäsen Jerina Walliuksen ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä

Esittelijän pohjaehdotus sai 7 JAA ääntä (Lundström, Salomaa, Anttila, Kahila, Kanerva, Räike, Siikonen)

Jäsenen Jerina Walliuksen ehdotus sai 6 EI ääntä (Vesa, Wallius, Helenius, Koskinen, Kymäläinen, Sjöholm-Nikkanen)

Tyhjä 0

Poissa 0

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 7 - 6 esittelijän ehdotus.

Mika Mannervesi ilmoitti olevansa esteellinen asian esittelyssä, koska kuuluu Turun Tunnin juna Oy:n hallitukseen. Mannervesi poistui kokouksesta pykälien 31, 32 ja 33 käsittelyn ajaksi klo 18.57 ja palasi 19.14.

Esittelijänä tämän pykälän kohdalla toimi vs. kaupunkikehitysjohtaja, maankäyttöpalvelujen johtaja Raimo Inkinen.

Tiedoksianto

Toimistopalvelut